

ул. Македонија 12/3
1000 Скопје
Република Македонија
Тел: + 389 2 3211 262
Факс: +389 2 3126 311
e-mail: dzr@dzr.gov.mk
www.dzr.gov.mk

Број: 13-116/16

Дата: 04.12.2012

**ДО
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР**

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи на Министерство за одбрана на сметката за основниот буџет (637) за 2011 година, заедно со ревизија на усогласеност.

Извршена е ревизија на финансиските извештаи на Министерство за одбрана за 2006 година, при што овластениот државен ревизор не изрази мислење за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и законското и наменското трошење на средствата.

Со ревизијата на преземени мерки по дадените препораки се констатира дека Министерство за одбрана делумно презело мерки за дадените препораки.

За финансиските извештаи на Министерство за одбрана за 2011 година изразивме негативно мислење за вистинитоста и објективноста на билансот на состојба, мислење со резерва за билансот на приходи и расходи и негативно мислење за усогласеноста со законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Со извршената ревизија на финансиските извештаи на Министерството за одбрана за 2011 година констатирано е дека:

- Извршениот попис на средствата и изворите на средства на крајот на годината е нецелосен и делумно неусогласен;
- Не се обезбедени веродостојни документи за сметководствено евидентирање на постојаните средства;
- Постои неажурност во однос на раздолжувањето на исплатените аванси на вработени и евидентирањето на обврските;
- Не е воспоставена сметководствена евиденција на набавката и трошењето на залихата на материјали, резервни делови и ситен инвентар;

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- Не е извршена задршка од плата на вработените кои го пречекориле дозволеното ограничување за мобилни телефони и
- Утврдени се одредени неправилности во реализацијата на склучените договори за доделување на јавните набавки.

Раководителот на субјектот потребно е да преземе мерки и активности за надминување на утврдените состојби.

Министерот за одбрана на Република Македонија на ден 12.11.2012 година достави забелешки по Нацрт извештајот за извршена ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2011 година (само за сметката на основен буџет 637), при што дел не се прифатија, дел по својата содржина преставуваат известување за превземените мерки по дадените препораки на овластениот државен ревизор а забелешката на утврдената состојба во точката 4.2.1. став 1 алинеја 2 се прифаќа, поради дополнително доставени докази.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страните од 20 до 22 заедно со ревизија на усогласеност на сметката на основниот буџет (637) на Министерство за одбрана, која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за 2011 година и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансискиот извештај.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Извршена е ревизија и издаден е извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи за 2006 година на Министерство за одбрана, при што овластениот државен ревизор се воздржа од давање мислење за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи и законското и наменското трошење на средствата.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, се одговорност на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај застапувано од:
 - Зоран Коњановски – министер до 28.07.2011 година;
 - Д-р Фатмир Бесими – министер од 28.07.2011 година¹;

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки; избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1., врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски доказ за тоа дали приходите и трошоците на Министерство за одбрана се користени за планираните намени утврдени од страна на

¹ Министерот Д-р Фатмир Бесими е овластен потписник од 03.11.2011 година

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и проценка на ризикот од неусогласеност.

2. Цел и делокруг на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања без разлика дали е резултат на измами или грешки и да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Македонија.

2.3. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховните ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија. Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за добивање на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Изборот на постапки зависи од ревизорската процена, вклучително и процена на ризиците за материјални погрешни прикажувања во финансиските извештаи без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризиците ревизорот ги разгледува интерните контроли како релевантни за подготовка и објективно презентирање на финансискиот извештај со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околностите, но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на интерните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува проценка на соодветноста на користените сметководствени политики и сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1.1. на овој извештај, како и општа оценка за севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека обезбедените докази ни обезбедуваат разумна основа за нашето ревизорско мислење.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 05/03/2012 до 31/07/2012 година од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата за 2006 година - спроведување на препораките

Ревизијата од точка 1.1. погоре опфати ревизија на спроведување на препораките дадени во Конечниот извештај на ОДР за 2006 година. Со ревизијата на преземените мерки по дадените препораки се констатира дека Министерство за одбрана делумно презело мерки за дадените препораки (Преглед I).

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со раководството и одговорните лица на Министерство за одбрана – предмет на ревизија, одржан на ден 10 септември 2012 година.

Министерот за одбрана на Република Македонија на ден 12.11.2012 година достави забелешки по Нацрт извештајот за извршена ревизија на финансиските извештаи и ревизија на усогласеност за 2011 година (само за сметката на основен буџет 637).

Забелешките се разгледани, при што дел не се прифатија, дел по својата содржина преставуваат известување за превземените мерки по дадените препораки на овластениот државен ревизор а забелешката на утврдената состојба во точката 4.2.1. став 1 алинеја 2 се прифаќа, поради дополнително доставени докази.

Текстот на забелешките по Нацрт извештајот на ОДР и одговорот на забелешките се дадени во прилог на Конечниот извештај.

4.1. Финансиски извештаи
Биланс на состојба

4.1.1. Извршен е попис на средствата и изворите на средства во Министерството за одбрана и Армијата на Република Македонија со состојба 31 декември 2011 година од страна на Централните пописни комисии, комисиите за попис, формирани во секторите и одделенијата во Министерството за одбрана и во командите и единиците на Армијата на Република Македонија. По извршениот попис Централната пописна комисија издала Извештај за попис на средствата, побарувањата и обврските во Министерството за одбрана во 2011 година бр. 12/6-1422/1 од 24.02.2012 година и предложила конкретни мерки за надминување на утврдените разлики. Извештајот од извршениот попис е усвоен од страна на Министерот за одбрана.

Ревизијата утврди дека Комисиите за попис не биле во можност да извршат усогласување на фактичката состојба на нематеријалните и материјалните средства, залихите на материјали, резервни делови и ситен инвентар со нивните сметководствени вредности, што не е во согласност со член 21 од Законот за сметководството за буџетите и буџетските корисници и член 29

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

од Правилникот за сметководство за буџетите и буџетските корисници. Пописните комисии податоците за пописот ги внеле поединечно во натурални показатели, но не и со парични вредности што не е во согласност со член 31 став 1 од Правилникот за сметководство за буџетите и буџетските корисници. Оваа состојба се должи на невospоставената сметководствена евиденција на нематеријалните, материјалните средства и залихите и истата е констатирана и со извршените ревизии во претходните години.

Кон оваа состојба се надоврзуваат и бројните забелешки од страна на комисиите за попис истакнати во Извештајот за попис на средствата, побарувањата и обврските во Министерството за одбрана во 2011 година, а се однесуваат на:

- Нецелосно, ненавремено и неквалитетно извршен попис во Секторот за недвижности и услуги, Секторот за логистика, Секторот за политика и планирање и Секторот за поддршка на министерот при што за надминување на овие состојби Централната комисија за попис предложила пописот во овие сектори да продолжи и во текот на 2012 година, со цел утврдување на фактичката состојба и правилно и точно евидентирање на средствата. До крајот на извршувањето на ревизијата, не се доставени дополнителни извештаи од страна на одговорните лица за попис во овие сектори;
- Неколку воено - дипломатски претставништва на Република Македонија во странство не постапиле според дадените насоки од Секторот за финансии и не ги доставиле сите изводи на девизната сметка по месеци за 2011 година, како и извештај за благајната со состојба на 31 декември 2011 година, што претставувало проблем при усогласување на фактичката и сметководствената состојба на девизните сметки и благајните.

Неизвршениот или нецелосно извршениот попис предизвикува можност од нереално и необјективно искажување на податоците во финансискиот извештај - биланс на состојба на ден 31 декември и истовремено претставува ризик од можна злоупотреба на средствата.

Препорака

Раководителот на субјектот да преземе активности за точно и целосно спроведување на пописот на средствата и изворите на средства.

4.1.2. Со извршениот увид во сметководствената документација, ревизијата утврди дека Министерство за одбрана не располага со вистинити и објективни податоци со кои ќе може да ја потврди почетната состојба на позициите од активата (Земјишта, Шуми, Градежни објекти, Опрема и Исправка на вредноста на материјалните средства), а со тоа и на позицијата од пасивата Државен јавен капитал во финансискиот извештај – биланс на состојба, чии вкупен износ на почетокот на 2011 година изнесува 1.423.153.493 илјади денари. Оваа состојба се должи на невospоставената

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

сметководствена евиденција на материјалните добра, природните богатства и материјалните средства уште од формирањето на Армијата на Република Македонија. Искажаните почетни вредности на наведените позиции во финансискиот извештај претставуваат наследени состојби.

Во текот на 2011 година евидентирани се промени поврзани со постојаните средства, кои се однесуваат на мал дел од набавената опрема, пресметана амортизација и ревалоризација и истите според одговорното лице во Одделението за сметководство се однесуваат само за Министерството за одбрана, но не и за Армијата на Република Македонија.

Отсуството на веродостојни, вистинити и уредни сметководствени документи со кои ќе може да се поткрепат наведените состојби, не е во согласност со член 12 од Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и истовремено претставуваат причина поради која ревизијата не беше во можност да ја потврди реалноста и објективноста на искажаните податоци во финансискиот извештај – биланс на состојба на ден 31 декември.

Одговорните лица во Секторот за недвижности и услуги не информираа и истовремено презентираа докази за преземени активности поврзани со воспоставување евиденција на недвижностите. Дел од активностите се однесуваа на извршени геодетски работи (премер) од страна на овластени геодети и Друштва за геодетски работи, издавање на геодетски елаборат со цел запишување на незапишани права по востановен катастар на недвижности и добивање на имотен лист. За голем дел од недвижностите одговорните лица обезбедиле интерна евиденција и имотни листови, а за неколку од нив се обратиле и до Единиците за локална самоуправа каде недвижностите просторно припаѓаат, со цел добивање вредносни податоци за истите. Вака преземените активности претставуваат добра основа за точно воведување на недвижностите во сметководствената евиденција на министерството.

Исто така раководителот на Секторот за финансии информираше дека во тек е воведување на софтвер Логистички информативен систем (ЛИС), донација од странство, чија цел е надминување на утврдените неправилностите преку воведување на современ софтвер, со апликации кои ќе нудат можност за добивање различни анализи и показатели за идни планови. При тоа, основни услови за успешно функционирање на овој софтвер се поседување нова и пософистицирана опрема за мрежно поврзување како и хардверска опрема, обучен кадар и целосна проценка на вредноста на материјалните средства со кои располага министерството. Поради тоа одговорните лица не беа во можност точно да го одредат времето кога овој софтвер целосно би бил во функција.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Препорака

Одговорните лица во Министерството за одбрана да:

- создадат услови и преземат активности за примена на сметководствените начела за целосно, комплетно, навремено, ажурно и хронолошко водење на податоците во деловните книги;
- продолжат со веќе започнатите активности кои се однесуваат на воспоставување сметководствена евиденција на постојаните средства.

4.1.3. Во финансискиот извештај – биланс на состојба искажани се побарувања од вработени во износ од 15.692 илјади денари. Најголем дел од побарувањата или 95% се однесуваат на побарувања по основ на исплатени девизни аконтации на вработени за службени патувања во странство, за школување, обука и за мировни операции во странство чие раздолжување ќе се одвива во наредниот период. Останатите побарувања се однесуваат на неоправдани девизни аконтации од претставници во воено - дипломатските претставништва на Република Македонија во странство, побарувања по основ на кусок и друго. Со увид во деловните книги ревизијата ги констатира следните состојби:

- Во соработка со одговорните лица во Секторот за финансии извршена е анализа на побарувањата од вработени, земајќи ги во предвид нивната достасаност и раздолжување во 2012 година. Од анализата произлезе дека, од вкупно евидентираните побарувања од вработени на крајот на 2011 година, достасани, а се уште нераздолжени се побарувања во износ од 3.016 илјади денари. Согласно Уредбата за издатоците за службени патувања и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци и Упатството за спроведување на активностите пред и по упатување на службено патување во странство бр. 02-1376/1 од 19.02.2010 година, донесено од министерот за одбрана, вработените се должни по завршување на службеното патување, во рок од 7 работни дена да го раздолжат авансот. Исто така вработени кои се на школување, обука, мировни операции во странство или се претставници во воено - дипломатските претставништва на Република Македонија се должни по завршување на активноста или првото враќање во земјата да ги раздолжат исплатените средства за таа цел. Најголем дел од побарувањата требало да бидат раздолжени во 2011 и 2010 година (2.085 илјади денари), додека останатите во 2009 и 2008 година (931 илјади денари). Во текот на извршувањето на ревизијата, од страна на одговорните лица во Секторот за финансии до вработените испратени се опомени за раздолжување на исплатените аванси. Како ефект од испратените опомени во 2012 година раздолжени се аванси во износ од 345 илјади денари;
- Присутна е појава, вработени лица кои имаат нераздолжен аванс за службено патување и немаат доставено извештај од реализираната активност, да се предлагаат и упатуваат на друго службено патување, при

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

што повторно им е одобрен и исплатен аванс, што не е во согласност со точка 13 и точка 30 од Упатството за спроведување на активностите пред и по упатување на службено патување во странство бр.02-1376/1 од 19.02.2010 година;

-Уредено е висината на авансот да се определува согласно Решението за највисоките износи на дневници за службени патувања и селидби во странство што на органите на управата им се признаваат во тековни трошоци, а врз основа на: број на денови на службен пат, земјата во која се упатува лицето, трошоците за сместување, обезбеденост со исхрана и други издатоци (котизација, национална вечера, локален превоз и слично). Утврдени се случаи во кои исплатениот аванс за службено патување значително го надминува реалниот износ кој би требало да биде исплатен, ако се земат во предвид горенаведените услови.

Задоцнетото раздолжување на исплатените девизни аконтации за службени патувања во странство, за школување, обука, за мировни операции или при служба во воено - дипломатските претставништва, чии износи во одредени случаи се неосновано големи, исплаќање на два или повеќе аванси на едно лице, без при тоа да се раздолжат претходно исплатените средства претставуваат ризик од можна злоупотреба и ненаменско и незаконско користење на буџетски средства.

Препорака

Одговорните лица во Министерство за одбрана да преземат соодветни мерки за применување на одредбите од подзаконските акти како и навремено раздолжување на авансите од вработените, а во случај на нераздолженост на истите навремено да се преземат мерки за присилна наплата.

4.1.4. Во Министерството за одбрана нема воспоставено сметководствена евиденција на набавката и трошењето на залиха на материјали, резервни делови и ситен инвентар. Утврдената состојба не е во согласност со одредбите од член 6 став 2 и член 7 став 2 од Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници. Исто така Министерството за одбрана нема изготвено сметководствени политики за начинот на евидентирање и искажување на залихите како и утврдување на метод врз основа на кој ќе се вреднува истата, што не е во согласност со точка 1.3, потточките 1.3.1, 1.3.33, и 1.3.34 од Правилникот за примена на Меѓународните сметководствени стандарди за јавниот сектор на готовинска основа.

Непостоењето на сметководствени политики за залихите и невоставената евиденција на набавка и издавање на истите, не овозможува согледување на состојбата и движењето на залихите и влијае на реално и објективно искажување во финансискиот извештај – биланс на

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

состојба. Исто така оваа состојба го зголемува ризикот од неовластено користење на материјалите, резервните делови и ситниот инвентар.

Препорака

Одговорното лице да воспостави сметководствена политика за начинот на евидентирање и искажување на залихите во сметководствената евиденција и да обезбеди нивна практична примена.

4.1.5. Со увид во сметководствената документација е констатирано дека дел од фактурите кои се пристигнати во декември 2011 година, во вкупен износ од 65.195 илјади денари, не се евидентирани во сметководствената евиденција за 2011 година, што е спротивно на начелата на ажурност и навременост на евидентирањето на сметководствените настани, пропишани во одредбите од Законот за сметководство на буџети и буџетски корисници. Наведеното доведува до нереално и необјективно искажување на обврските на 31 декември 2011 година.

Препорака:

Одговорното лице да воспостави сметководствени принципи и начела кои ќе овозможат целосно, навремено и ажурно евидентирање на сите сметководствени трансакции во годината за која се однесуваат.

Биланс на приходи и расходи

4.1.6. Министерството за одбрана во 2011 година од два мобилни оператори користел услуги за мобилна телефонија, при што според добиените анализи од надлежните лица во Г-6 во ГШ на АРМ и Секторот К-4 во Министерство за одбрана по овој основ потрошени се вкупно 5.192 илјади денари. Началниците на Г-6 во Генералштаб на АРМ, односно одговорните лица во Секторот К-4 се надлежни за одржување на базата на податоци за корисниците на мобилни телефони, следење на месечната потрошувачка и дозволените ограничувања, попис на мобилните приклучоци, замена и набавка на картички и телефонски апарати, достава на ажурни месечни извештаи за телефонските трошоци до Секторот за финансии и список со поединечни податоци за лицата кои го надминале дозволеното пречекорување со цел истото да биде рефундирано од платата на вработените. Спроведените анализи од нивна страна покажуваат дека во Министерството за одбрана во сите месеци (со исклучок на февруари) во тековната година има пречекорување на дозволеното ограничување и истото изнесува вкупно 1.148 илјади денари, додека во Армијата на Република Македонија нема пречекорување на дозволеното ограничување. При тоа, од платата на вработените кои го пречекориле ограничувањето рефундирани се само 18 илјади денари и тоа за месеците од втората половина на 2011 година. Оваа состојба не е во согласност со Решениот за определување на корисници на службени

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

мобилни телефони во Министерството за одбрана бр.02-5505/1 од 05.08.2008 донесено од министерот за одбрана и Одлуката за определување на правото на користење службен мобилен телефон и за ограничување на износот на сметката донесена од Владата на Република Македонија². Во овие акти наведено е дека корисниците на мобилни телефони кои го пречекориле дозволеното ограничување се должни разликата сами да ја надоместат.

Одговорните лица во Секторот К-4 како причини за направените пречекорувања од стана на вработените ги наведоа поскапиот импулс на новиот оператор и големиот број на издадени сим картици со мало дозволено ограничување дадени на користење на други вработени, а за кои министерот одлучил дека имаат потреба од мобилен телефон. Исто така, од нивна страна е констатирано дека телефонските импулси се користени за службени потреби при реализација на секојдневни активности, а во најголем дел за потребите на билатерална и мултилатерална меѓународна соработка, при што ревизијата не се увери во овие тврдења бидејќи на увид не беа доставени согласности од министерот за одбрана во кои се дозволува пречекореното месечно ограничување да не се надомести од платата на вработениот.

По одржаната презентација на наодите од извршената ревизија на финансиските извештаи на Министерство за одбрана за 2011 година, раководството и одговорните лица доставија известување за започнати активности за утврдување на пречекорувањата на месечните ограничувања за секој корисник поединечно. Истовремено укажаа на тоа дека, доколку направениот трошок не се однесува за службени потреби, истиот ќе биде надоместен од платата на вработениот.

Непостапување согласно донесените акти кои го определуваат правото на користење службен мобилен телефон и ограничувањата на износот на сметката, претставува ризик од можна злоупотреба на буџетски средства и ненаменско и незаконско користење на истите.

Препорака

Одговорните лица во Г-6 во ГШ на АРМ и Секторот К-4 во Министерство за одбрана да ги преземат сите мерки:

- за целосно и доследно почитување на одредбите од актите кои го регулираат правото на користење службен мобилен телефон;
- во сите случаи каде има пречекорување на месечното ограничување, а нема обезбедено предлози и образложенија од надлежните старешини, одобренција од Началникот на Генералштаб на АРМ или согласности од министерот за одбрана во кои се дозволува пречекореното ограничување, истото, без исклучок, да се надомести од платата на вработениот.

² Одлуката за определување на правото на користење службен мобилен телефон и за ограничување на износот на сметката донесена од Владата на Република Македонија (Сл.весник на РМ бр.15/03, 121/06, 158/07, 64/09, 119/09 и 81/10).

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

4.2. Користење на средствата согласно законски прописи

Јавни набавки

4.2.1. Со ревизијата на склучените договори за јавни набавки и извршениот увид во нивната реализација констатирани се следните неправилности :

- Во повеќе случаи на ревизијата не и беа презентирани банкарски гаранции со кои согласно склучените договори, носителот на набавката безусловно и неотповикливо гарантира целосно, квалитетно и совесно извршување на работите и обврските од носителот на набавката. Постојат случаи кога е доставена банкарска гаранција, но поради подолг период на реализација на договорот, истата е со истечен рок на важност и при тоа не е доставена нова. Оваа состојба не е во согласност со член 48 од Законот за јавните набавки (Прилог бр.1);
- Во времените ситуации поврзани со извршување градежни занаетчиски работи за зграда на МО и ГШ на АРМ, Караула Попова Шапка, Воено медицински центар, КЦ Криволак, СЈВ Плачковица и СЈВ Солунска глава постојат количински разлики во дефинираните позиции, составен дел на спецификациите во понудите и реално вградените, односно употребените материјали при изведувањето на градежно занаетчиските работи. При тоа, реализацијата на договорите не се следи по примена количина според договор, туку само по добиени ситуации во вредност. (Прилог бр.2);
- Доцнење во реализацијата на одредени договорени работи и стоки е констатирана во следните склучени договори: извршување на градежни работи за адаптација на објекти во Касарна Чеде Филиповски Даме Кичево, надградба на зграда на МО и ГШ на АРМ, набавка на фиксен антенски столб, набавка на војнички поткошули, чорапи и набавка на елек балистички со торбица за носење и чување на комплетот. (Прилог бр.3);
- Цената на услугата одредена согласно склучените договори за сервисирање на службените возила е според нормативите на работни саати за извршување на одредени услуги и вредноста за норма час. При тоа, најчесто вредноста на потрошените работни саати за сервисирање (работна рака) претставува незначителен дел во вкупната вредноста на фактурата, каде поголемиот дел произлегува од цените на резервните делови. Во договорите е определено резервните делови да се наплатуваат според нивната набавна вредност, зголемена за трошоците за превоз, царина, шпедиција и маржа, при што ревизијата не се увери во начинот на формирање на нивната цена. Исто така при вршењето на изборот на најдобар економски оператор не се земаат во предвид цените на резервните делови туку само работните саати за извршување на услугите. Оваа состојба создава можност за манипулација, така што понудата на најниски цени на работните саати за извршување на услугите, не мора да значи и најприфатлива понуда доколку критериум е цената, во случај кога цените на резервните делови се високи. (Прилог бр.4);

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

- За сервисирање на службено возило Ивеко Еуро Тракер договорот бил со изминат рок, па се постапило согласно договор склучен за одржување на возила од типот Цитроен. Исто така, за сервисирање на возило џип Чироки министерството нема склучено договор, па се применил договорот кој се однесува за сервисирање на возила од типот Мазда, Сузуки и Илтис. Применетите договори содржат одредба каде е назначено дека за потребите на корисникот ќе се извршат и услуги за други моторни возила освен назначените во договорот. При тоа, договорите содржат нормативи на работен час за извршување на услугите само за моторни возила Цитроен, односно Мазда, Сузуки и Илтис, кои не одговараат на видот на услугата и времетраењето на истата за одржување на возило од типот Ивеко и џип Чироки. Кон ова се надоврзува и фактот што во фактурата која се однесува за сервисирање на возило џип Чироки применетата цена за норма час не одговара на дефинираната согласно договорот. Поради тоа ревизијата не се увери во реалноста и објективноста на применетите нормативи на работни саати за извршените услуги (Прилог бр.4);
- На различни добавувачи исплатени се средства за : сервисирање на моторно возило Возило Фокус, дислокација на надворешна канализациона мрежа во АК Васко Карангелевски Свети Наум за објект „Пречистителна станица,, и сервисирање на контролен панел во делот на агрегатско напојување во објектот на локалитетот Селиште, при што доставената спецификација составен дел на фактурата содржи позиции кои не се дефинирани во договорот, односно рамковната спогодба, ниту пак е склучен Анекс договор кон единечниот договор за непредвидените и дополнителните работи. (Прилог бр.4);
- Набавката на природен гас во 2011 година се одвивала преку две правни лица. Со едно правно лице склучен е договор бр.16/4-124/1121 од 02.10.2002 година, при што утврдени се исплати по овој основ во износ од 30.422 илјади денари. За оваа набавка не е постапено според одредбата од договорот во која е наведено, најдоцна 60 дена пред истекот на секоја година, двете страни да ги утврдат количините за испорака на природен гас за наредната година по квартали, со склучување на Анекс кон договорот. (Прилог бр.4).
- Спроведена е постапка за доделување на договор за јавна набавка со примена на отворена постапка, при што со избраниот економски оператор склучен е договор бр.16/3-37/17 од 30.03.2011 година во износ од 12.102 илјади денари. Како критериуми за избор биле наведени цена и квалитет. Со увид во спроведената постапка за јавна набавка ревизијата утврди одредени отстапувања во квалитетот на набавените стоки и истиот определен во тендерската документација.
- Спроведена е постапка за доделување на договор за јавна набавка со примена на отворена постапка при што со избраниот економски оператор склучен е договор бр.16/3-221/18 од 01.06.2011 година во износ од 19.910 илјади денари. Со увид во спроведената постапка за јавна набавка ревизијата утврди дека

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

бил направен превид односно не биле набавени сите потребни компоненти за набавка на договорените стоки. Откако е увиден пропустот, Комисијата за јавна набавка спровела постапка за јавна набавка со барање со прибирање на понуди со објавување на оглас, при што со истиот добавувач склучен е договор бр.16/3-557/8 од 30.11.2011 година во износ од 1.385 денари.

Овие состојби не се во согласност со одредбите од Законот за јавни набавки и одредбите од член 10 и член 15 од Законот за облигациони односи и претставуваат ризик од можна злоупотреба на буџетски средства и можност од ненаменско и незаконско користење на истите.

Препорака

Одговорните лица во министерството да ги преземат неопходните активности за надминување на утврдените состојби и обезбедат законско постапување при спроведување на постапките за доделување на договори за јавни набавки.

4.2.2. Со извршената споредба на планираните и одобрени средства од Буџетот на Република Македонија во однос на потрошените средства по ставки кај сметката на основниот буџет 637, ревизијата утврди случаи на користење на средствата во износ од 26.469 илјади денари планирани за една намена а потрошени за други намени (комунални услуги, греење, комуникација и транспорт), без обезбедена согласност за одобрување од Министерството за финансии.

Одговорните лица во Секторот за финансии информираа дека поради недостаток на буџетски средства на оваа ставка, а за непречено извршување на дејноста на министерството потребно било да се платат обврските, па плаќањата се извршиле од ставките каде имало средства на располагање³.

Оваа состојба не е во согласност со член 2 од Законот за извршување на буџетот на Република Македонија за 2011 година и член 37-в од Законот за буџети каде е наведено дека буџетските корисници утврдените средства со Буџетот треба да ги користат наменски и истите се одговорни за извршувањето на расходите во согласност со одобрените средства.

Препорака

Одговорните лица во министерството да ја напуштат воспоставената пракса, а прераспределбата на средства по намени во рамките на одобрените средства да ја вршат согласно законските акти и во соработка со надлежното министерство.

³ Патни и дневни расходи (1.263 илјади денари), Ситен инвентар, алат и други материјали за поправка (105 илјади денари), Поправки и тековно одржување (71 илјади денари), Договорни услуги (18.911 илјади денари), Други тековни расходи (5.881 илјади денари), Купување на опрема и машини (148 илјади денари) и Други градежни објекти (90 илјади денари).

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Вкупни ефекти од наодите

Вкупен ефект од изнесените наоди во точките 4.1 и 4.2. е:

- нецелосено извршен попис на средствата и изворите на средства;
- необезбедени веродостојни документи за сметководствено евидентирање на постојаните средства;
- неажурност во однос на раздолжувањето на исплатените аванси на вработени и евидентирањето на обврските;
- невоставената сметководствена евиденција на набавката и трошењето на залихата на материјали, резервни делови и ситен инвентар;
- незадржани парични средства од плата на вработените кои го пречекориле дозволеното ограничување за мобилни телефони и
- утврдени се одредени неправилности во реализацијата на склучените договори, чие влијание се одрази врз издаденото мислење од страна на ревизијата.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точките од 4.1.1. до 4.1.5. финансискиот извештај – биланс на состојба не ја прикажува вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Министерство за одбрана на ден 31 декември 2011 година.

Според наше мислење, освен за ефектите на прашањето изнесено во точката 4.1.6. и 4.2.2. финансискиот извештај - биланс на приходи и расходи за 2011 година и резултатот од финансиските активности за годината која завршува со тој датум, се реално и објективно искажани во согласност со важечката законска регулатива.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, поради значењето на прашањата изнесени во точките 4.1.3.; 4.1.4.; 4.1.6. и 4.2. активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи на Министерство за одбрана, не се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Системски слабости

6.1. Системот на плати, надоместоци на плати, други надоместоци на плати и слични прашања за персоналот на служба во Армијата на Република Македонија се регулирани со Законот за служба во Армијата на Република Македонија.

Со извршеното споредување на начинот на утврдување и пресметување на овие права, согласно законските и подзаконските акти кои го уредуваат истото

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

за други категории на вработени (избрани и именувани лица во Република Македонија, државни службеници и вработени кои немаат статус на државни службеници), ревизијата утврди определени разлики и тоа:

- Со одредбата на член 169 од Законот за служба во Армијата на Република Македонија, регулирано е дека во случај на престанување на работниот однос поради пензионирање, активниот воен персонал има право на еднократен надоместок во вид на отпремнина, во износ од три просечни месечни плати исплатени во Република Македонија во последните три месеци. Наведената одредба не е усогласена со одредбите од системските закони, односно со членот 9 од Законот за исплата на платите во Република Македонија и членот 15 од Законот за извршување на буџетот за 2011 година, според кои правото на надоместок за отпремнина при заминување во пензија е ограничено на двократен износ пресметан врз основа на просечната месечна нето плата по работник во Република Македонија објавена до денот на исплатата;
- Според одредбата од член 151 од Законот за служба во Армијата на Армијата на Република Македонија, работното искуство на воениот и цивилен персонал на служба во Армијата на Република Македонија се вреднува со 0,5% за работно искуство за секоја започната година работен стаж, додека истото ова право за вработените во јавниот сектор кои имаат третман на државни службеници и недржавни службеници работниот стаж се вреднува со секоја завршена година работен стаж.

Ревизијата укажува на потребата за законско усогласување на утврдената состојба, која предизвикува нерамноправна положба на вработените во јавниот сектор, различен пристап на признавање на одредени права и покрај тоа што се работи за ист вид на право од работен однос, што не е во согласност со одредбите на Уставот на Република Македонија.

7. Нагласување на прашања за неизвесност

Ревизијата смета дека потребно е да се обелоденат неколку состојби кои според својата материјалност претставуваат важни позиции во финансиските извештаи на Министерството и тоа:

- 7.1. Во 2010 и 2011 година, од страна на ФПИОМ во два наврати извршен е увид за платен придонес за пензиско и инвалидско осигурување за период од 01.01.1994 -14.09.1994, односно за период од 01.01.1994 до 31.12.2005 година, при што од страна на контролорите изготвени се записници во кои е констатирано дека за 125 вработени во 2010 година, односно за 81 осигуреник во 2011 година не е платен придонес за бенифициран стаж. Направениот пропуст, претставува причина од буџетот на Министерството за одбрана да се исплатат 27.973 илјади денари парични средства, од кои 11.851 илјади денари или 42% отпаѓаат на камата по тој основ.

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

7.2. Со последно извршената ревизија на финансиските извештаи за 2006 година, ревизорите утврдиле дека состојбата на позицијата - Вонбилансна евиденција од финансискиот извештај - билансот на состојба во износ од 298.776 илјади денари се однесува на:

- неоправдани исплати по профактури (аванси) на правни лица во вкупен износ од 298.437 илјади денари, врз основа на склучени договори, во периодот од 1992 до 2001 година, за кои документацијата не е комплетирана или реализацијата не е целосно завршена и
- неоправдани исплати на вработените во МО и АРМ во износ од 339 илјади денари, на кои по разни основи им престанал работниот однос, а се однесуваат на повеќе исплатени плати, надомест за исхрана, превоз и одвоен живот.

Оваа состојба била предмет на разгледување во сите досега извршени ревизии во Министерството од страна на Државниот завод за ревизија.

Од 2007 година до денес состојбата е намалена за 200.647 илјади денари, при што на крајот на 2011 година истата изнесува 98.129 илјади денари. Промената се должи на преземени мерки од страна на одговорните лица во Министерството, кои се однесуваат на покренување на судски постапки, завршени стечајни постапки, отпис по извршен попис или изнаоѓање на други соодветни решенија. Состојбата со овие спорни предмети во својот извештај ја коментира и Комисијата за попис истовремено укажувајќи на тежината на проблематиката од аспект на долгиот временски период кој изминал, смената на раководните структури и вработените кои работеле на предметите и неможноста да се обезбедат релевантни докази за испораката на стоки и услуги. Комисијата за попис и натаму предлага анализа на секој предмет и продолжување на потрагата по адекватни решенија.

Во разговор со одговорните лица во министерството се наметна потребата од формирање на Комисија, која детално ќе ги разгледа останатите спорни предмети евидентирани вонбилансно, во насока на изнаоѓање на решение за целосно разрешување на оваа состојба.

7.3. Во известувачкиот период состојбата на неподмирениите обврски спрема добавувачите изнесува 196.810 илјади денари. Од извршената анализа на обврските во последните 3 години се забележува тренд на нивно зголемување, при што во однос на 2010 година (119.530 илјади денари) искажаните обврски се зголемени за 65%, а во однос на 2009 година (58.051 илјади денари) се зголемени повеќе од 3 пати. Наведената состојба влијае на ликвидноста и солвентноста на министерството и на условите во кои го извршува своето редовно работење.

7.4. Во текот на ревизијата од страна на Министерството за одбрана прифатени се корекции дадени од Државниот завод за ревизија, кои не предизвикаа

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

промени на активата и пасивата во финансискиот извештај - билансот на состојба. При тоа презентирани е налог за книжење број 07/00144 од 15.08.2012 година со кој е извршено намалување на девизната сметка (16.378 илјади денари) и девизните акредитиви (332.501 илјади денари), а зголемување на побарувањата за износ 348.879 илјади денари, а се однесува на исплатени средства од сметката на основниот буџет (637) за одредена цел и истите се уште не се раздолжени.

Скопје, 03/12/2012 година

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2011 ГОДИНА

Опис на позицијата	во 000 денари	
	2011	2010
Приходи		
Трансфери и донации	5,598,706	5,713,653
Вкупно приходи	5,598,706	5,713,653
Расходи		
Тековни расходи		
Плати, наемнини и надоместоци	3,180,104	3,213,315
Стоки и услуги	1,722,312	1,831,894
Тековни трансфери до вонбуџетските фондови	97,610	98,783
Субвенции и трансфери	67,562	60,509
Вкупно тековни расходи	5,067,588	5,204,501
Капитални расходи		
Капитални расходи	531,118	509,152
Вкупно капитални расходи	531,118	509,152
Вкупно расходи	5,598,706	5,713,653

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31.ДЕКЕМВРИ 2011 ГОДИНА

Опис на позицијата	во 000 денари	
	2011	2010
Актива		
Тековни средства		
Парични средства	2,461	267,773
Побарувања за дадени аванси, депозити и кауции	108,905	12,525
Побарувања од вработените	15,692	33,100
Побарувања од државата и други институции	348,879	0
Активни временски разграничувања	460,784	382,039
Вкупно тековни средства	936,721	695,437
Постојани средства		
Материјални добра и природни богатства	12,371,898	12,371,898
Материјални средства	1,410,784,205	1,410,781,595
Вкупно постојани средства	1,423,156,103	1,423,153,493
Вкупна актива	1,424,092,824	1,423,848,930
Вонбиланска актива	98,129	100,214
Пасива		
Тековни обврски		
Краткорочни обврски спрема добавувачи	196,810	119,530
Финансиски и пресметковни односи	779	381
Краткорочни обврски за плати и други обврски спрема вработените	263,195	262,128
Пасивни временски разграничувања	475,937	313,398
Вкупно тековни обврски	936,721	695,437
Извори на средства		
Извори на капитални средства	1,423,156,103	1,423,153,493
Вкупно извори на деловни средства	1,423,156,103	1,423,153,493
Вкупна пасива	1,424,092,824	1,423,848,930
Вонбиланска пасива	98,129	100,214

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДБРАНА
СМЕТКА НА ОСНОВНИОТ БУЏЕТ (637)
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИ НА КАПИТАЛНИТЕ СРЕДСТВА ЗА 2011 ГОДИНА

	во 000 денари	
О П И С	Државен јавен капитал	Вкупно
Состојба 01.01.2011 година	1,423,153,493	1,423,153,493
Зголемување по основ на:	4,707	4,707
Набавки	3,867	3,867
Ревалоризација на капитални средства	840	840
Намалување по основ на:	2,097	2,097
Амортизација	1,855	1,855
Ревалоризација на исправка на капитални средства	242	242
Состојба 31.12.2011 година	1,423,156,103	1,423,156,103

Република Македонија
Министерство за одбрана

Број

12-5951/1

Датум

12-11-2012

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
СКОПЈЕ

14. 11. 2012

Примено:	Број	Прилог	Вредност
Орг. единица	13	16/15	

Министерство за одбрана
на Република Македонија

Кабинет на Министер за
одбрана

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 328
Факс. (02) 328
Е-пошта:
@morm.gov.mk
www.morm.gov.mk

До: ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ул. „Македонија“, бр.12/3 Скопје

ПРЕДМЕТ: Забелешки, доставува,-

ВРСКА: Нацрт извештај, ваш бр.13-116/8 од 08.10.2012 година

Врз основ на член 30, став 2 од Законот за државна ревизија,
доставаме забелешки на Нацрт-извештајот бр. 13-116/8 од
08.10.2012 година за сметката на основниот буџет (637) на
Министерството за одбрана.

Забелешки на Нацрт извештајот:

Забелешка на став 3 од Резимето:

Сметаме дека **ставот 3 од резимето** треба уште еднаш да се
разгледа и да се формулира согласно реално утврдената
состојба.

Ова особено се однесува на (цитираме) – „и негативно
мислење за усогласеноста со законската регулатива,
упатства и воспоставени политики.“

Оваа констатација изнесена во резимето, без објаснување на што
се однесува, наведува на заклучок кој не е одраз на објективната
примена на законите, упатствата и воспоставените политики во
работењето на Министерството за одбрана и Армијата на
Република Македонија.

Во став 4 алинеја 2 од Резимето констатирано е:

„- Не се обезбедени веродостојни документи за
сметководствено евидентирање на постојните средства;“

Забелешка – Сметаме дека констатацијата во резимето не ја
прикажува реалната состојба, затоа што во Министерството за
одбрана и АРМ е воспоставено сметководство и постојат
веродостојни документи за сметководствено евидентирање на
промените во натурални, но не и во вредносни показатели.

Заради објективно прикажување на состојбата, предлагаме
алинеја 2 да се измени и да гласи: **Во документите за
сметководствено евидентирање на постојните средства се
внесуваат само натурални (количински) показатели. Поради
непостоенење на вредносни показатели не може да се потврди
реалноста и објективноста на финансискиот извештај –
Биланс на состојба на ден 31.12.2011 година.**

Број _____

Датум _____

Во став 4 алинеја 4 од Резимето констатирано е:

„- Не е воспоставена сметководствена евиденција на набавката и трошењето на залихата на материјали, резервни делови и ситен инвентар;“.

Забелешка – Сметаме дека и оваа констатација не ја прикажува реалната состојба од причини наведени во забелешката на алинеја 2. Имено, воспоставена е сметководствена евиденција за сите видови средства. За сите промени се изработуваат веродостојни сметководствени документи со натурални (количински) вредности.

Предлагаме оваа алинеја, заради објективно прикажување на состојбата, да гласи: **Воспоставената сметководствена евиденција на набавката и трошењето на залихата на материјали, резервни делови и ситен инвентар, промените ги искажува само во натурални (количински), но не и во вредносни показатели.**

Од исти причини сметаме дека треба да се изврши измена – дополнување и на точка 4.1.4., односно да се констатира дека во сметководствената евиденција податоците се искажани само во натурални (количински) показатели.

Сметаме дека ставот 2 од оваа точка не ја прикажува реалната состојба и наведува на погрешен заклучок дека воопшто не е воспоставена сметководствена евиденција, што е спротивно на реалната состојба, затоа што промените се евидентираат врз основа на пропишани сметководствени документи и е воспоставена сметководствена евиденција во натурални (количински) показатели.

Имено, Министерството за одбрана, поради спецификите и потребите на Армијата изработи **Правилник за материјално сметководство**, во кој се пропишани материјалните документи и евиденции, со цел максимално да се намали ризикот од неовластено користење на средствата и следење на залихите, како исклучително важен елемент во функционирањето на Армијата.

Следењето на залихите во Армијата е од особена важност, а посебно за материјали како што се: муниција, храна, резервни делови, гориво, униформи, медицински материјали и друго.

За секој вид на промена на средствата се изработуваат, во пропишан формат, материјални документи преку кои се следи набавката, промената и потрошувачката на средствата. Набројуваме дел од тие документи: Материјален лист, Лист за издавање и примање на муниција, Лист за издавање и примање на резервни делови, Лист за издавање и примање на гориво, Лист за издавање и примање на храна и други.

Министерство за одбрана
на Република Македонија

Кабинет на Министер за
одбрана

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 328
Факс. (02) 328
Е-пошта:
@morm.gov.mk
www.morm.gov.mk

Број _____

Датум _____

Приемот, издавањето и потрошувачката ја одобруваат овластени лица, а внатрешната контрола ја вршат стручните органи. Министерство за одбрана на Република Македонија
Поради наведените факти, сметаме дека констатацијата во став 2 од оваа точка (цитат) - „Исто така оваа состојба го зголемува ризикот од неовластено користење на материјалите, одбрана
резервните делови и ситниот инвентар.“ треба да се брише.

Во став 4 алинеја 6 од Резимето констатирано е:

„- Утврдени се неправилности во реализацијата на склучените договори за доделување на јавните набавки.“
Забелешка – Сметаме дека текстот во резимето наведува на заклучок дека се утврдени неправилности во реализацијата на сите склучени договори. Имено, забелешките изнесени во текстот, во точка 4.2.1. се однесуваат само на мал дел од договорите.

Предлагаме алинеја 6 од резимето да гласи – Утврдени се неправилности во реализацијата на мал дел од склучените договори за доделување на јавните набавки.

Во продолжение даваме забелешки за глава 4.2. Користење на средствата согласно законски прописи
Јавни набавки

Во точка 4.2.1. – став 1, алинеја 1 – Констатирано е „Во повеќе случаи на ревизијата не и беа презентирани банкарски гаранции...“.

Детално го разгледавме овој наод и во прилог доставуваме забелешки и појаснувања на Прилог бр. 1 од Нацрт извештајот. Сметаме дека со оглед на тоа дека Министерството за одбрана во текот на една година, склучува голем број на договори, мал е бројот на договори за кои од стручните служби не се презентирани банкарски гаранции.

Утврдено е дека и за констатираните случаи непостоела можност за презентирање на банкарските гаранции за квалитетно извршување на работите од причина што биле вратени на добавувачите, а не била направена копија, како доказ дека постоела.

Овој технички пропуст во наредниот период ќе биде елиминиран, со процедурално пропишување на постапката за прием, чување и враќање на банкарските гаранции.

Во точка 4.2.1. – став 1, алинеја 2 – Констатирано е „Во одделни договори.....не е назначен рокот до кој треба да се изврши испораката...“ (Прилог бр. 2).

Карактеристично е тоа што оваа забелешка се однесува на набавка на реагенси и вакцини со краток рок на употреба и на една позиција од еден договор, испораката на готов бетон.

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 328
Факс. (02) 328
Е-пошта:
@morm.gov.mk
www.morm.gov.mk

Број _____

Датум _____

Поради краткиот рок на употреба договорена е sukcesивна испорака, според потребите на Армијата. Договорарањето на ваков начин на испорака е дополнително оптеретување на добавувачот, затоа што мора да располага со договорените количини, а да ги испорачува sukcesивно во определен рок, по нарачка на Армијата. Исплатата е вршена само за испорачани количини.

Нашите забелешки за секој договор, поеднично, ги изнесуваме во посебен прилог, како забелешки на Прилог бр. 2 од Нацрт извештајот.

Сметаме дека треба да се прифати нашата забелешка и во целост да се брише алинејата 2. и Прилог бр.2 од Нацрт извештајот.

Точка 4.2.1. – став 1, алинеја 3 – Нашата забелешка е дека е невозможна апсолутна подударност на дефинираните позиции во договорите со вистински реализираните, особено кога се работи за реконструкција на објекти. Имено, во текот на работењето секогаш се појавуваат дополнителни работи кои не било можно да се предвидат, а доколку не се завршат не е можно да се продолжи со започнатата реконструкција.

Исплатата секогаш е вршена врз основа на вистински реализирани работи, потврдени од надзорниот орган кој ја следи работата на изведувачот.

Во точка 4.2.1. – став 1, алинеја 4 – Констатирано е доцнење во реализацијата на одредени договори.

Нашите забелешки се следни:

- Во оваа алинеја не е констатирано дека доцнењето на реализацијата на договорите за изведување на градежни работи, пред се, е последица на неблагоприятно плаќање на обврските по времените ситуации, за извршените работи, не по вина на Министерството за одбрана. Бидејќи се работи за временни ситуации со поголеми износи, изведувачите биле доведени во ситуација да прават прекини во работењето поради неможност за набавка на материјали. Главната причина за доцнење во реализацијата на договорите за градежни работи се неуредните исплати за завршени работи по временни ситуации.

- Во сите случаи кога имало доцнење во реализацијата применувани се казнените одредби, односно фактурите се намалени, согласно договорените пенали.

Сметаме дека е потребно извештајот да се дополни со овие забелешки.

Во точка 4.2.1. – став 1, алинеја 9 –

Во алинеја 9 од страна на Овластениот државен ревизор констатирано е дека за набавка на војнички чизми спроведена е

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 328
Факс. (02) 328
Е-пошта:
@morm.gov.mk
www.morm.gov.mk

Број _____

Датум _____

отворена постапка и како критериум за избор се наведени цена и квалитет. Ревизијата при увид во постапката констатира дека постојат отстапувања во квалитетот на набавените чизми со квалитетот утврден во тендерската документација и укажува дека истото е утврдено и од страна на акредитирана институција согласно применетите методи на лабораториски испитувања кои се во согласност со методите пропишани во меѓународни и национални стандарди.

ЗАБЕЛЕШКА: Министерство за одбрана спроведе отворена постапка за јавна набавка на војнички чизми, каде што критериум за доделување на договор за јавна набавка е економски најповолна понуда со елемент цена - 70 бода и елементот квалитет - 30 бода (квалитет на фон - 10 бода, квалитет на спојување на горниот дел со фонот - 10 бода, естетски изглед - 5 бода и функционалност каде што се подразбира начинот на врзување, изработка на заштитни зони (капна и луб) и изработка на флексибилни зони - 5 бода) што е во согласност со член 160, став 1, алинеја 1 од Законот за јавни набавки. Комисијата за јавни набавки почитувајќи ги одредбите дадени во член 2 од ЗЈН, детално ги разгледа пристигнатите понуди и изврши компарација помеѓу техничката спецификација и анализите на понудените средства дадени во сертификатите за квалитет издадени од надлежни организации за контрола на квалитет, изврши нивна евалуација и рангирање и даде предлог за најповолен понудувач. Како доказ дека средствата кои се набавени врз основа на склучениот Договор бр. 16/3-37/17 од 30.03.2011 година, се сообразни со техничката спецификација дадена во тендерската документација, Ви доставуваме копија од Сертификат бр 5029/11 од 08.02.2011 година издаден од акредитирана лабораторија МАККОНТРОЛ кој беше составен дел на понудата. И во самиот Сертификат покрај дадените параметри за квалитетот на понудените средства јасно стои Заклучок во кој е нагласено дека „ По извршената контрола на квалитет на доставениот примерок, високи војнички чизми, арт. 90505, утврдено е дека примерокот ги задоволува барањата од Техничката спецификација од МО на РМ и барањата на стандардот МКС G.B1.056, освен по однос на Т.4.2.2.1- улеб табаница за која што во техничка спецификација се бара да е од PES материјал, каширан со перфориран сунѓер во анатомски облик, додека кај понуденото средство улеб табаницата е од полиамиден материјал, каширан со сунѓер во анатомски облик“. Бидејќи улеб табаница е како додатен и брзо потрошен елемент на средството - чизми, кој лесно се менува, а истото не е критериум за докажување на квалитетот, овој параметар во согласност со претставници од крајните корисници одлучено е да не се зема во предвид. Бодовите за квалитет на

Министерство за одбрана
на Република Македонија

Кабинет на Министер за
одбрана

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,

Република Македонија

Тел. (02) 328

Факс. (02) 328

Е-пошта:

@morm.gov.mk

www.morm.gov.mk

Број _____

Датум _____

сите понудени средства се доделени согласно точка 1.10.4 од Министерство за одбрана на Република Македонија тендерската документација.

Во точка 4.2.1. – став 1, алинеја 10

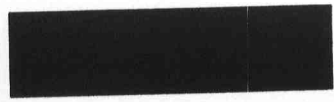
- Во алинеја 10 од страна на Овластениот државен ревизор констатирано е дека со отворена постапка за јавна набавка на гардиска униформа и униформа за воен оркестар склучен е Договор бр 16/3-221/18 од 01.06.2011 година. Ревизијата при увид во постапката во Нацрт извештајот утврдува дека е направен превид и не биле набавени 35.000 копчиња, а како причина за состојбата од страна на економскиот оператор е наведена неопходноста за забрзување на целиот продукциски процес и намалување на трошоците. Ревизијата констатира дека поради тоа е прескокната една фаза од изработката на униформите, односно не е изработен прототип на секоја униформа со конечни промени и со изработка на сите детали и авторот на гардиската униформа направил една ориентациона детална спецификација на бројот на копчињата. По утврдувањето на пропустот Комисијата за јавни набавки спровела постапка со барање за прибирање на понуди со објавување на оглас, при што со истиот добавувач е склучен Договор бр.16/3-557/8 од 30.11.2011 година за набавка на 19.562 копчиња во износ од 1.385 денари.

ЗАБЕЛЕШКА: Врз основа на искажани потреби и обезбедени финансиски средства, а во согласност со Законот за јавни набавки отпочната е отворена постапка за јавна набавка на униформи за почести и униформи за воен оркестар. По склучување на Договор за изработка на униформите од страна на носителот на набавката утврдено е дека недостасуваат 35.000 копчиња за вкупно 590 униформи (една униформа во просек се состои од палто, панталони, кошула, капут, колан, чизми, капа... и истата просечно има околу 100 копчиња). По направени анализи од страна на ГШ на АРМ до Сектор за логистика доставен е реферат со искажана потреба за набавка на 19.562 копчиња и се обезбедени финансиски средства. Врз основа на направена анализа на пазарот, односно при утврдување дека на пазарот може средствата со истиот квалитет да ги изработат неколку фирми, констатирано е дека набавката на средствата подобро е да се изврши со транспарентна постапка за јавна набавка согласно Законот за јавни набавки, отколку да се склучи Анекс кон постоечкиот договор. Постапката за јавна набавка во целост е спроведена согласно Законот за јавни набавки.

Воедно ја користиме оваа можност да се благодариме на овластените лица кои извршија ревизија на работењето на Министерството за одбрана, за исклучително корисните препораки дадени во Нацрт извештаите за сите сметки, а

Кабинет на Министер за одбрана

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 328
Факс. (02) 328
Е-пошта:
@morm.gov.mk
www.morm.gov.mk

Број _____

Датум _____

особено за сугестиите и препораките дадени во Менаџерскиот Министерството за одбрана
Извештај и извештајот класифициран како државна тајна. на Република Македонија

Се надеваме дека нашите забелешки на Нацрт извештајот ќе Кабинет на Министер за
бидат прифатени, со што конечниот извештај реално ќе ја одбрана
прикаже состојбата по прашањата кои беа предмет на ревизија.

ул. Орце Николов бр.116 Скопје,
Република Македонија
Тел. (02) 328
Факс. (02) 328
Е-пошта:
@morm.gov.mk
www.morm.gov.mk

Со почит!

Изработил: Спасоја Дамјаноски
Одобрил: Петар Есмеров

Прилог:
Забелешки по Прилог бр.1 и 2 од Нацрт извештајот

МИНИСТЕР ЗА ОДБРАНА
Фатмир Бесими

Доставено до:

- Насловот;
- Кабинет на министерот;
- Државен секретар;
- Сектор за ревизија;
- Сектор за инспекција во одбраната;
- Сектор за финансии и
- Архива.

ПРИЛОГ БР.1
Банкарска гаранција за квалитетно извршување на договорот е со истечен рок и истата не е обновена-Забелешки на Министерството за одбрана

Ред. бр.	Добавувач	Број на Договор	Износ со ДДВ (000 Денари)	Забелешка на Министерството за одбрана
1	Мак Аларм Сервис ДООЕЛ Скопје	17/4-28/5 од 21.04.2010	2440	
2	Мак Аларм Сервис ДООЕЛ Скопје	17/4-15/5 од 21.04.2010	1874	
3	Композитна опрема ДООЕЛ Прилеп	Дов.бр. 15/2-135/12 од 23.12.2008	7569	Исклучок се компаниите со државен капитал Композитна опрема и МЗТ Сервис на специјални возила, на кои што поради лошата финансиска состојба во која што се наоѓаат, Дополнително не се бараше продолжување на банкарските гаранции од причини дека истото дополнително финансиски би ги оптоварило. Договорите се склучени по член 6 од ЗН, банкарски гаранции постоеле, не е извршено продолжување.
4	Композитна опрема ДООЕЛ Прилеп	Дов.бр. 17/2-131/11 од 09.12.2009	96600	
5	Микеи Интернационал	Дов.бр. 17/2-49/12 од 09.12.2010	3746	Кај договорите по член 6 и 7 од ЗН во кои што иако не е законска обврска економските оператори да доставуваат банкарска гаранција за квалитетно извршување на договор Министерството за одбрана со цел да ја заштити наваката, задолжително ги бара овие банкарски гаранции. Во изминатите години, економските оператори банкарските гаранции редовно ги доставуваат, а по испорака на средствата/услугите им се враќаат назад на економските оператори согласно одредбите од членот од договорот. По грешка не е направена и сочувана копија. Договорите се склучени по член 6 од ЗН, банкарски гаранции постоеле, по реализација на договорот се вратени на економскиот оператор.
6	Микеи Интернационал	Дов.бр. 17/2-137/13 од 25.12.2009	3746	
7	Трошпед ДООЕЛ Велес	17/4-18/15 од 10.05.2010	10319	Со склучување на Договор бр.17/4-18/15 од 10.05.2010 доставена е банкарска гаранција бр ГЦ2010/311 за квалитетно извршување на договор издадена од НЛБ Тунска банка. Банкарската гаранција е со важност до 25.05.2011 година односно 14 Дена повеќе од денот на истекот на важност на договорот. Во став 7 на член 9 од Договорот стои дека Договорот се склучува за период од 12 месеци. Во прилог Ви доставуваме копија од Банкарската гаранција.

8	АРТ Инженеринг ДООЕЛ Скопје	рамковна спогодба бр. 17/1-21/48 од 07.06.2011 година, единечен договор бр. 17/1-09/69 од 27.06.2011 година	2450		Договор бр. 16/3-17/8 од 31.01.2011 е со важност од 1(една) година и истиот е завршен на 01.02.2012 година, додека по целосна квалитетна и навремена реализација, банкарската гаранција е вратена на носителот на набавката.
9	Макпетрол АД Скопје	16/3-17/8 од 31.01.2011 година	539		По рокот на важноста на договорот банкарската гаранција за квалитетно и навремено извршување на договорот е вратена на економскиот оператор (носител на набавка), а не е задржана копија.
10	Доајен Дата Систем	17/2-782/18 од 22.10.2010	687		По рокот на важноста на договорот банкарската гаранција за квалитетно и навремено извршување на договорот е вратена на економскиот оператор (носител на набавка), а не е задржана копија.
11	Тоз МК	17/2-752/28 од 04.10.2010 година	3335		Исклучок се компаниите со државен капитал Композитна опрема и МЗТ Сервис на специјални возила, на кои што поради лошата финансиска состојба во која што се наоѓаат, дополнително не се бараше продолжување на банкарските гаранции од причини дека истото дополнително финансиски би ги оптоварило. Договорите се склучени по член 6 од ЗН, банкарски гаранции постоеле, не е извршено продолжување.
12	Композитна опрема ДООЕЛ Прилеп	дов. бр. 15/2-136/7 од 24.12.2008	6863		
13	Композитна опрема ДООЕЛ Прилеп	дов. бр. 15/2-134/10 од 11.12.2008	48699		
14	Ентер Дизајн - Дика	17/4-37/31 од 16.03.2010	857		По рокот на важноста на договорот банкарската гаранција за квалитетно и навремено извршување на договорот е вратена на економскиот оператор (носител на набавка), а не е задржана копија.
15	Македонски бизнис сервис	рамковен договор 17/2-367/14 од 30.08.2010			

ПРИЛОГ БР.2 Не е назначен рок за испорака-Забелешки на Министерството за одбрана

Ред. бр	Добавувач	Број на Договор	Износ со ДДВ (000 денари)	Забелешка на Министерството за одбрана
1	Авицена	бр. 17/2-449/22 од 28.12.2010 година	949	Во Договорот има назначен рок на испорака во член 4 (Рок и место на испорака): „во рок од 10 дена по писмена нарачка (требување)“. Забелешка: Реагенси за апарати се испорачуваат по нарачка, затоа што заради краткиот рок на траење на реагенсите, при еднократна испорака постои ризик рокот на реагенсите да измине. Добавувачот бил во состојба еднократно да ја испорача Договорената количина. Испораката е извршена sukcesивно поради краткиот рок на употреба и поради непостоење услови за складиштење на целокупната количина. Исплатата е вршена за секоја испорака поединечно, што наведува на заклучок дека Министерството за одбрана нема претрпено штета.
2	Биотек	бр. 17/2-449/23 од 28.12.2010 година	5510	Во Договорот има назначен рок на испорака во член 4 (Рок и место на испорака): „во рок од 10 дена по писмена нарачка (требување)“. Забелешка: Реагенси за апарати се испорачуваат по нарачка, затоа што заради краткиот рок на траење на реагенсите, при еднократна испорака постои ризик рокот на реагенсите да измине. Реагенсите се за ВМЦ, а досега и за поранешна Воена болница вакви реагенси се испорачувале на овој начин.
3	Зегин	бр. 17/2-565/10 од 17.07.2009 година	356	Во Договорот има назначен рок на испорака во член 4 (Рок и место на испорака) : „по диспозиција на ВП 2990, во рок од 20 дена по писмена нарачка (требување)“; Забелешка: во Рефератот е барано „испораката да биде sukcesивна, според потребите и барањата на единиците. Диспозиција за испорака на вакцините ќе доставува ВП 2990, Скопје“
4	Фарма 5	бр. 17/2-565/11 од 17.07.2009 година	247	Во Договорот има назначен рок на испорака во член 4 (Рок и место на испорака) : „по диспозиција на ВП 2990, во рок од 20 дена по писмена нарачка (требување)“; Забелешка: во Рефератот е барано „испораката да биде sukcesивна, според потребите и барањата на единиците. Диспозиција за испорака на вакцините ќе доставува ВП 2990, Скопје“

5	Маркетинг Медикал	бр. 17/2-565/12 од 17.07.2009 година	2527	Во Договорот има назначен рок на испорака во член 4 (Рок и место на испорака) : „по диспозиција на ВП 2990, во рок од 20 дена по писмена нарачка (требување)“; Забелешка: во Рефератот е барано „испораката да биде sukcesивна, според потребите и барањата на единиците. Диспозиција за испорака на вакцините ќе доставува ВП 2990, Скопје“
6	Елбијор	бр. 17/2-565/13 од 17.07.2009 година	7409	Во Договорот има назначен рок на испорака во член 4 (Рок и место на испорака) : „по диспозиција на ВП 2990, во рок од 20 дена по писмена нарачка (требување)“; Забелешка: во Рефератот е барано „испораката да биде sukcesивна, според потребите и барањата на единиците. Диспозиција за испорака на вакцините ќе доставува ВП 2990, Скопје“
7	Воодформ ДООЕЛ	бр. 17/4-17/5 од 17.02.2010 година	6368	Во член 4 од Договор бр 17/4-17/5 од 17.02.2012 е утврден рок на испорака од 15 дена од денот на потпишување на Договорот, освен средството Готов бетон МБ 20-30 за кое е предвидена sukcesивна испорака согласно потребите на договорниот орган.

СЕКТОР ЗА ФИНАНСИИ

РАКОВОДИТЕЛ

Спасоја Дамјаноски

**Одговор
на забелешките по Нацрт извештајот на овластениот државен
ревизор**

Министерот за одбрана на ден 12.11.2012 година достави забелешки по Нацрт извештај за извршената ревизија на финансиски извештаи и ревизија на усогласеност за 2011 година (сметка на основен буџет 637) заведени во Државниот завод за ревизија под број 13-116/15 од 14.11.2012 година.

Овластениот државен ревизор ги разгледа забелешките по Нацрт извештајот и по истите се произнесе како што следува:

1. Доставената забелешка за став 3 од Резимето, која се однесува на изразеното мислење за финансиските извештаи на Министерство за одбрана за 2011 година во делот на усогласеноста со законска регулатива, упатства и воспоставени политики во Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор **не се прифаќа**.
Според методологијата на Државниот завод за ревизија и интерните акти¹, изнесената констатација во наведениот став претставува стандардизирана форма на известување која произлегува од утврдената состојба во извештајот.
2. Доставената забелешка за став 4 алинеја 2 од Резимето, која се однесува на необезбедени веродостојни документи за сметководствено евидентирање на постојаните средства **не се прифаќа**.
Истакнуваме дека, искажаната констатација во Резимето, претставува краток осврт на утврдените состојби од точка 4.1.2. кои се надоврзуваат на утврдените состојби од точка 4.1.1. каде детално е прикажана состојбата на позицијата Постојани средства од финансискиот извештај - биланс на состојба и дава целосна слика за сметководствената евиденција на оваа позиција. Исто така, во член 12 од Законот за сметководство на буџетите и буџетските корисници и член 12 од Правилникот за сметководство за буџетите и буџетските корисници дадена е дефиниција за тоа што се подразбира под веродостоен сметководствен документ, при што е наведено дека истиот претставува документ според кој недвосмислено може да се утврди местото,

¹ Прирачник за известување од извршени ревизии и други акти.

вредноста и времето на настанување на финансиската промена, односно трансакција. Ревизијата во точката 4.1.2. ги истакнува и вложените напори од страна на одговорните лица во Министерството за одбрана за преземени активности поврзани со воспоставување евиденција на недвижностите, како и воведување на софтвер Логистички информативен систем со кој би се надминале констатираните неправилности.

3. Доставените забелешки за **став 4 алинеја 4 од Резимето** и за **точката 4.1.4**, кои се однесуваат на невостановена сметководствена евиденција на набавката и трошењето на залихата на материјали, резервни делови и ситен инвентар и непостоење на сметководствени политики за начинот на евидентирање и искажување на залихите како и утврдување на метод врз основа на кој ќе се вреднува истата **не се прифаќаат**.

Искажаната констатација во Резимето, претставува краток осврт на утврдените состојби од точка 4.1.4. кои се надоврзуваат на утврдените состојби од точка 4.1.1., каде е прикажана состојбата поврзана со залихите на материјали, резервни делови и ситен инвентар. Точка 4.1.1. став 2 се однесува на нецелосно извршениот попис, вклучувајќи го и пописот на залихата на материјали, резервни делови и ситен инвентар, каде од страна на ревизорите е наведено дека постои материјална, но не и сметководствена евиденција на залихите, односно дека во финансискиот извештај – биланс на состојба не постои позиција Залихи. Што се однесува до Упатството за материјално сметководство во Министерството за одбрана и Армијата на Република Македонија од јули 2011 година, во кое се пропишани : водењето на материјалното сметководство и евиденциите за состојбата на движните и недвижните ствари кои ги користат Министерството за одбрана и Армијата на Република Македонија; движењето и промената на средствата; организацијата и начинот на водење на материјалното сметководство материјалните книги и евиденции; видовите и начинот на изработка на документите кои се предмет за книжење во материјалните книги и евиденции; укажуваме дека не е пропишан начинот на книжење и искажување на залихите во сметководствената евиденција, како и утврдување на метод врз основа на кој ќе се вреднуваат залихите.

4. Доставената забелешка за **став 4 алинеја 6 од Резимето**, се однесува на начинот на кој е презентирана утврдената состојба за неправилности во реализацијата на склучените договори за доделување на јавните набавки и истата **не претставува забелешка**. Имајќи во предвид дека утврдените состојби се однесуваат само за одредени договори за доделување на јавни набавки од вкупниот број на договори кои биле

предмет на ревизија, во Конечниот извештај во наведената алинеја по зборовите „утврдени се“ се додава зборот „одредени“.

5. Доставената забелешка на **точката 4.2.1. став 1:**

- **алинеја 1**, која се однесува на неможноста од страна на ревизорите да се обезбедат докази за постоење на банкарски гаранции со кои, носителот на набавката безусловно и неотповикливо гарантира целосно, квалитетно и совесно извршување на работите и обврските, **не преставува забелешка**, туку известување за активностите кои ќе бидат преземени во иднина;
- **алинеја 2**, која се однесува на непостоење рок до кој треба да се изврши испорака на стоката или извршување на услугата согласно склучените договори, **се прифаќа**, поради дополнително доставени докази;
- **алинеја 3**, која се однесува на постоење количински разлики во дефинираните позиции, составен дел на спецификациите во понудите и реално вградените, односно употребените материјали при изведувањето на градежно занаетчиските работи, **не преставува забелешка**, туку објаснување за причината поради која постојат наведените разлики;
- **алинеја 4**, која се однесува на доцнење во реализацијата на одредени договорени работи и стоки, **не преставува забелешка**, туку објаснување за причината поради која се јавува задоцнувањето.
- **алинеја 9 и 10**, кои се однесува на спроведените постапки за доделување на договор за јавна набавка со примена на отворена постапка, **не се прифаќаат**. Одговорното лице не достави дополнителни докази со кои ќе ги оспори утврдените состојби од страна на ревизијата. Укажувањата изнесени во забелешките ревизијата ги имаше во предвид во самиот процес на ревидирање на постапките за доделување на договорите за јавни набавки

Скопје, 03.12.2012 година,